

m mosty

Královéhradecké diecéze Církve československé husitské
ročník 5 / číslo 1 / březen 2021

ROZHOVOR

Měl jsem dost
často nepříjemné
nápad... **3**

ANKETA

Když život
má smysl
a je krásný
ve své
rozmanitosti... **11**

Obsah

- rozhovor**
3 MĚL JSEM DOST ČASTO NEPŘIJATELNÉ NÁPADY...
- sedm svící**
6 SEMPER REFORMANDA
- chvilka poezie**
7 BÁSNĚ O RADOSTI
- svátosti CČSH**
8 SVÁTOSTI V RADOSTI
O NEOBVYKLÝCH VĚCECH TROCHU JINAK
- modlitby laiků**
9 MALÉ ZAMYŠLENÍ O MODLITBÁCH
- zamyšlení o radosti**
10 DOMY SMUTKU, DOMY RADOSTI...
DO KAŽDÉHO NOVÉHO DNE BYCHOM MĚLI VSTUPOVAT S KLIDEM A DŮVĚROU
- anketa**
11 KDYŽ ŽIVOT MÁ SMYSL A JE KRÁSNÝ VE SVĚ ROZMANITOSTI...
ze života básničky
- 12** CESTA ZA HENOCEM
- recenze**
13 MARTIN CHADIMA, TGM A NÁBOŽENSTVÍ
- z diecéze**
14 CO JE NOVÉHO...
cesta kolem světa
- 14** POZVÁNKY...
naše sbory
- 15** SBOR PROKOPA HOLÉHO VELIKÉHO

editorial

Slovo úvodem

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Vaše mírnost at' je známa všem lidem. Pán je blízko.
Fp 4,4-5

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! Zní nám, milé sestry a milí bratři, v listě apoštola Pavla do Filip. Takové výzvy nám mohou být poněkud „otavné“ tím, jak se stále opakují. Navíc, když některé české překlady Písma uvádí na konci Pavlovy věty vykřičník, může nám vše vyznívat jako příkaz, jehož splnění nemůže být vždy přirozené a snadné. Copak je možné dívat se vždy v radosti kolem sebe? Copak lze se radovat na něčí rozkaz? A zvláště nyní, když spolu s celou společností prožíváme dobu, která je tak neradostná, plná napětí, nejistot. Pro nouzový stav se cítíme jako ve vězení, obtížně se hledá trvalá radost.

Pavel ovšem nepsal o bezstarostné veselosti, psal o základním nastavení víry. Byl v čase psaní svého dopisu ve vězení, hrozil mu trest nejvyšší, a přesto vnímal Boží lásku, kterou prožíval jako to, co přesahuje mříže jeho kobky i život sám. Radost nevnímal jen jako nastavení křesťana, jakýsi bezmyšlenkový program, ale jako ovoce Ducha svatého. Tento plod víry smí v člověku přirozeně růst – všemu tíživému navzdory. Pavel rozhodně nebyl necitlivý a povznesený vůči běžným starostem druhých lidí, proto také v jiném listě (Římanům 12,15) píše nejen: „*Radujte se s radujícími,*“ ale také i: „*plačte s plačícími. Mějte porozumění jeden pro druhého.*“ Mít porozumění jeden pro druhého, radovat se i plakat, tomu všemu nás učí sám Kristus a k tomu všemu jsme i směřováni v duchovní rodině, kterou nazýváme církev. Zásadní ovšem je, zda naše nastavení na život ovlivňují jen bolestivé oči tohoto světa, anebo i Kristův Duch, co s radostí ukazuje na Boží dobrotivost.

Naši milí čtenáři Mostů, doufám, že zvýrazněné téma roku „Radost 2021“, Vás nebude opakovaním nudit, či dokonce obtěžovat. Nejen v tomto čísle Mostů se chceme věnovat danému tématu, ale budeme se k němu vracet i po celý rok.

K radosti se totiž rádi navracíme po celý svůj život. Nejde tu jen o jakési sebestředné nastavení. O to, zda se usmíváme a už vůbec ne, jak plníme, či neplníme něčí příkaz. Radost víry není o přelétavých pocitech, je o ukotvenosti v naší odpovědi na Boží lásku. Přeji Vám, aby při čtení našich článků jste byli plně propojeni radostí a porozuměním pro druhé. Přeji Vám, aby Mosty byly svědectvím o složité době a zároveň, aby byly povzbuzením, které je bez odtažitých vykřičníků a deptajících otazníků života. Zkrátka a dobře, přeji Vám všem, ať Vám náš Pán i nadále žehná.

VÁŠ BISKUP PAVEL

Děkujeme, Otče, smíme se k tobě obracet a s vděčností hledět na to, co je důležité a hlavní. Ve tvé lásce jsme zapsáni do knihy života, nic nás z tvé dobrotivé ruky nevyrvé. Cesta údolím bolesti má svůj konec. Povolal jsi nás do života, v němž radost vítězí spolu s tvou láskou. Děkujeme a prosíme, ať tvůj pokoj stále stráží naše srdce i mysl a ovoce radosti v nás sílí i pro druhé. Amen.

Měl jsem dost často nepřijatelné nápady...

Daniel Kvasnička 1959, kazatel Církve bratrské v Litomyšli. Původně fotograf a grafik, po stážích v chemičce a v technických službách, pracoval jako šéfredaktor Náchodského zpravodaje. Po dokončení studia teologie v seminářích podzemní církve byl v roce 1988 ordinován v Teplicích v Čechách. Sloužil v Děčíně, Náchodě, Říčanech, nyní je duchovním správcem v Novém kostele v Litomyšli. S manželkou mají čtyři dospělé děti. Jak říká: „Má rád život ve všech jeho podobách.“ Od roku 2008 psal blogy na iHned, v současné době píše blogy pro Respekt. Více www.nabeton.info.

Štěpán Klásek (1957), po ukončení gymnázia absolvoval Husitskou teologickou fakultu. V roce 1982 byl ustanoven jako farář v náboženské obci v Liberci, pak i ve Frýdlantu, Jablonném v Podještědí, v Hrádku nad Nisou, Rumburku, Liberci-jihu. V roce 1999 byl zvolen biskupem Královéhradecké diecéze, zároveň byl administrátorem ve Velkém Vřeštvě, Hradci Králové, Nechanicích. V roce 2005 byl zvolen dočasně také správcem církve. V současné době je emeritní biskup

bratr Štěpán ustanoven jako farář v Litomyšli a v České Třebové. Se svou ženou Lenkou vychovali 5 dětí a těší se z prvního vnoučete.

Otázky Štěpána na Daniela:

Kde čerpáš radost v téhle ne úplně radostné době pandemie?

Jsou chvíle, kdy je spíše třeba plakat a člověk si je nevybírám. A těch se objevuje v této době více než dost. A stejně tak přichází radost. Je pro mne darem a neumím k ní přijít jinak než tak, že ona sama přijde. Že mne překvapí. Což u té samotné radosti považuji za podstatné. Je překvapivá!

Samozřejmě máme s manželkou obyčejnou radost z dětí, myslím tím ze své rodiny. Bohu díky za ně! Mám také radost, když mi dojde něco z Písma svatého, anebo z nějaké literatury. Když do sebe zapadnou věci, jež se zdály nepochopitelné a cizí... Tak to je zvláštní typ radosti, který znám.

Vidíš nějakou souvislost mezi radostí a humorem?

Humor mi připadne spíše jako literární a výtvarný žánr, který dovedou i mimořádně melancholická lidé. Pokud jsem slyšel o panu Renčínovi a poznal pana Bartáka, to jsou autoři kresleného humoru pár let dozadu, nebyli to nějak velmi radostní lidé.

Humor někdy tryská z krize, jak známe od svých starších bratrů Židů. Humor je ventilem jisté formy odporu a hněvu, možná znechucení. A na této linii je třeba opatrně balancovat, aby ji humorista nepřešlápl. Karikatura se nemusí vyválet v blátě zneuctění.

Otázky Daniela na Štěpána:

Vždycky mi vezme dech tvá bez-

prostřednost a radostná povaha. A taky schopnost hrát a zpívat. Povyprávěj o tom, kde se to všechno narodilo.

Vezmu to odzadu. Jako malý chlapec jsem se sebevědomě přihlásil do školního pěveckého sboru v Hrádku nad Nisou. Sbormistr pan učitel Jakubec si mne prozkoušel a musím říci, že jsem byl těžce zklamán, když jsem neprošel. Pan učitel ale nade mnou úplně nezlomil hůl a doporučil mým rodičům, aby mne přihlásili na hodiny klavíru, který by mi pomohl trochu vytrýbit můj nedokonalý hudební sluch. Tak se i stalo, i když klavír jsem někdy pěkně "flákal" a hrál jen čtvrtodinku těsně předtím, než jsem šel do hodiny. Když jsem pak začal chodit do skautu, naučil jsem se sám na kytaru a k tomu se přidal jaksi přirozeně i ten zpěv.

.. a ta bezprostřednost?

Na tu údajnou bezprostřednost a radostnou povahu se mi odpovídá hůř. Možná je to tím, že tam, kde jiní hořekují nad poloprázdnou sklenicí, já mám radost, že tam ještě půlku mám. A myslím, že se to dá aplikovat i na poloprázdný kostel a další věci. Ale kde se to vzalo, to nevím. Snad to roste z vděčnosti, že jsem se narodil, i když nemusel, že mě Pán Bůh vytáhl ze všelijakých průšvihů, i když nemusel, že se stalo a děje to, o čem jsem

Daniel Kvasnička ve své pracovně.

Štěpán Klásek v Husově sboru se sestrami a bratřími NO Litomyšl a s mládeží Brněnské diecéze v rámci víkendového setkání.

snil, a ještě víc, než jsem si dokázal představit (třeba návrat svobody a demokracie po listopadu 1989, společná večere Páně v Litomyšli atd.). Ne že by se to občas kvůli nám lidem zase trochu nezadrhlo, ale ta zkušenost, že u Boha není nic nemožného, navzdory všemu zůstává.

Otázky Štěpána na Daniela:
Naše církevní společenství dnes (kromě jiného) vidí problém v nad-dimenzovaných stavbách, které vznikaly v době počátečního nad-šení a růstu CČSH. Ty máš spolu se svým sborem Církve bratrské na starost v Litomyšli Nový kostel, moderní architekturu, kterou se chlubí celé město. Jak ty vnímáš stavby pro vaše setkávání?

Musím se přiznat, že jsem už v době stavby neoplýval nadšením z toho, že se staví betonový bunkr, který se zčásti zakopává do země. Charakteristikou prvních budov naší církve byla obyčejnost – však vila v Nádražní ulici na první pohled nijak nevyčnívala nad jiné. Pražské budovy měly bytovou část, případně dokonce veřejnou knihovnu i tělocvičnu. Měly spolkovou část. Charakteristické pro naši dobu je, že v církevním ústředí – v Soukenické ulici na Praze 1, je dnes z té tělocvičny jídelna... A bytová část se stala metlou sborů, jmenovitě sboru v Praze 2, kde jsem byl druhým kazatelem do té doby, než se osamostatnily Říčany. Tam jsme velkou část jednání staršovstva věnovali problémům bytového domu. Navrhoval jsem tehdy, aby záležitosti řešilo s.r.o., které k tomu účelu zřídíme... To moc neuspělo. Beru to. Já jsem měl dost často nepřijatelné nápady...

... a tento kostel? Jednou jsem z tvých úst zaslechl, že i ten ti pro vás připadá předimenzovaný.

Litomyšlský Nový kostel stojí, to je základní skutečnost. A jsem tu prostě rád. Dělam to, co jde. Jsou tu lidé, a to je podstatnější než ten dům. Potřebám domu se podřídím rád. Skoro to vidím tak: Dostal jsem to za odměnu, i za trest, že jsem měl ke stavbě námítky. Nevybíral jsem si místo ke službě, byl jsem v radě snad více než desátý, který byl osloven. A já nemám ve zvyku vybírat. Byl čas jít, a tak jsem tu. A tak tu řeším potíže, které ta krásná stavba má. Například nucené větrání sálu s klimatizací. Ta klimatizace byla v projektu, ale už na ni nebyly peníze, tak se nedělala. Škoda je, že se nepřipravily prostupy skrz betonové zdi. Takže dnes musíme zakopat stroje do kostele (nikdy by se dovnitř nevešla) a budeme kopat a probourávat betonové zdi. Žel!

Jaká je tedy odpovídající dimenze naší dnešní služby?

Říkalo se, že „sekta od nádraží“ (rozuměj z té vily v Nádražní ulici) se stala církví, když postavila kostel. Není to tak úplně pravda. Stavba nás přesahuje a společenství s ní snad někdy sroste, aby ji dovedlo živě naplňovat a udržovat. Církev ale nejsou baráky. Takže uvidíme. Daleko podstatnější bude, když bude Církev bratrská takovou čerpací stanicí domácím i cizím, když bude žít pro město, když bude žít v malých společenstvích, v rodinách, otevřena svému okolí a jeho potřebám.

Potřebuje církev ještě nějaký reálný prostor? Nyní se více přesouvá do toho virtuálního.

Virtuální stránka, tedy weby, sociální média a produkce audio a videozáznamů bude jedním z projevů života, jistě ne jediným a určitě ne dominantním. Bude patřit k tomu, co z našich společenství jde za zdi našich domů. Musí to tak být, protože lidé na těchto kanálech žijí.

Otázky Daniela na Štěpána:
Sloužil jsi jako biskup své církve. Tak nad tím asi často přemýšlíš. Jakou budoucnost vidíš nejen pro svoji církev?

Jako biskup jsem z toho měl někdy opravdu hodně těžkou hlavu. A tady mně pomohl Jan XXIII., který se nebál tu mnohem větší tíhu, kterou nesl, odlehčit slovy: „Ale Jeníku, neber se tak vážně!“ Pokusím se také o určité „stavební“ podobenství. Na všech místech, kde jsem sloužil, jsem spolu s ostatními něco stavěl, přestavoval nebo opravoval. Nejen kostely, sborové budovy, byty, ale třeba i varhany. Ale na ničem z toho nejde lpět. Jsou to ulity, které jsou vytvářeny živým organismem. A o ten jde. Budoucnost mají ti, kteří jdou a půjdou za Kristem, vše ostatní je služebné.

Jak se církev vyrovná s dnešními změnami, kam se pohne?

V čase se vrátit nelze, to je jasné. Některé z hodnot, které vytvořili naši předci (a týká se to i moderní architektury), již teď sice chrání památkáři, ale většina z toho, co jsme kdysi opravili a pokládali za nové, už i během našeho života stačila zestárnout. To, co by ještě stačilo nám chlapům, už nevyhovuje našim manželkám. To, v čem se cítí dobře ještě naše generace, už je pro tu další „out“. A možná podobně jako o bytovém zařízení to platí o spoustě dalších věcí v církvi.

Takže se nedá počítat s návratem toho, co bylo?

To ani nelze, ale zároveň je třeba se uvarovat toho, abychom toho nechtěli ze své současné perspektivy příliš mnoho připravit a naplánovat těm, kteří přijdou po nás. Jestliže jedním z obrazů církve je rodina Božích dětí, pak dejme pozor, abychom se nedivili jako někteří rodiče, kteří pro své děti postavili podle svých představ krásný barák, ale jejich děti o něj nestojí.

Takže má církev plánovat nějakou zásadní změnu?

Myslím si, že tu také nejde druhým

naplánovat. A ani to není třeba, protože uprostřed té zásadní změny právě teď žijeme. Stejně, jako v rodině nás ke změně „postrkují“ naše manželky a naše děti, tak i v rodině církve k takovému pohybu dochází. A to zvláště, co se v církvi děje navíc, to jsou děti, které se nerodí jen jako děti nás pozemských otců, to jsou sestry a bratři, které nám dává nebeský Otec v Ježíši Kristu. Nad tímhle zázrakem, kdy Pán Bůh mezi nás přivádí lidi, kteří nikdy o církev nezavadili, ale i nad zázrakem, kdy si povolá ke službě toho, kdo naopak na církev každodenně a ne vždy bezbolestně narážel třeba jako farářské dítě, nad tím nepřestanu žasnout. Skrze tyhle zázraky Pán Bůh v čase „pohybuje“ svou církví a děje se tak i dnes.

Netřeba se tedy bát...

Tak jako u Františka z Assisi to začalo tím, že si myslel, že má opravit kostel, a až posléze mu došlo, že půjde ještě o trochu jinou a hlubší obnovu církve. Abych uvedl příklad bližší našemu času, Václava Žďárského také kdysi stáhl bratr biskup Tuček z lešení na pardubickém kostele a postavil ho za kazatelnu a za stůl Páně.

Otázky Štěpána na Daniela:

Právě s Václavem souvisí, Danieli, i moje poslední otázky: V lednu to byl rok, co náš kolega Václav Žďárský odešel. Vás kromě jiného spojovala zkušenost práce v pardubické chemičce.

Václav byl na baráku, kterému se říkalo Rylux podle zjasňovače bílé, který se v něm vyráběl. Já zas byl na SB, tedy speciálních barvivech, která se dělala v jedné z nejvyšších budov areálu Rybitví. A ty dvě budovy byly vedle sebe. Když jsme měli společně odpolední a noční, tak namísto vysedávání na kuřárně bylo možné zaskočit za Václavem a popovídat si a pomodlit se. Když bouchl střelný prach, jak Václav popisuje ve své knize Chemička, má láska, byli jsme oba na směně.

Jak na něj vzpomínáš?

Václav byl obyčejným člověkem a nikdy se nesnažil dělat ze sebe nic víc, než byl. Tím mi nesmírně pomáhal. Právě v době, kdy jsem se připravoval na službu v pokojových seminářích, protože jsem nedostal doporučení státní bezpečnosti pro studium na teo-

logické fakultě, kam jsem se hlásil. A v době spolupráce s Václavem se otevřela možnost nastoupit do civilního zaměstnání v Děčíně a při tom kaplanovat u starého kazatele. Václavovo přátelství bylo bez závorek a vykřičníků. I jeho rebelství bylo pokorné. On později také nastoupil do služby. Ta Václavova zvláštnost byla v té důstojné obyčejnosti. To, co bylo kromobyčejné, to by se dalo vypisovat, kdyby nebylo třeba držet zpovědní tajemství...

Otázky Daniela na Štěpána:

A já se ve své poslední otázce, Štěpáne, ještě trochu vrátím k tomu minulému tématu: Ke změnám nás tlačí doba. Je to legitimní důvod? A pokud ano, do jaké míry?

Že nás ke změnám tlačí doba je jen půlka pravdy. Ta druhá polovina, věřím, spočívá v tom, že také my můžeme měnit dobu. Jednou velkou změnou je to, že se církve budou muset o sebe i ekonomicky postarat samy. Restituce církevního majetku jsou podle mne takovým obdobím podobným pubertě. Je to určitý mezičas mezi dětstvím a dospělostí, kdy z dítěte, o které je postaráno, se stává dospělý, který by měl být schopný postarat se nejen o sebe, ale také o druhé. Myslím, že tohle je nejen problém českých církví, ale obecněji také některých zemí bývalého východního bloku. Celkem bezostyšně natahujeme ruku a samozřejmě čerpáme různé evropské dotace, ale omylem pokládáme za dospělost své sobectví a za rozumnost svou vyčůranost. Do dospělé odpovědnosti za takové ty méně příjemné věci globálnějšího charakteru se nám moc nechce. Chyby samo-

zřejmě dělají i ti dospělejší, ale jenom je vidět a kritizovat nestačí.

Nemáš nějaká biblická slova, nějaký výklad, nějaké argumenty, které by nás „odjistily“ a uschoptily ke změnám?

Jak už bylo zmíněno, netlačí nás jen doba, ale jestliže se zevnitř proměníme, pak i my můžeme měnit dobu. A kdo jiný než ti, kterých se dotkla Kristova láska? Nás, Klásky, při tom třeba vymlátí a rozemelou a Vás, Kvasničky, zase vmísí do toho těsta. A jak víme z Ježíšova přirovnání Božího království ke kvasu, stačí ho jen malý kousek.

Další takovou rozbuškou může být srovnání podobnosti o hřivnách a o marnotratném synu. I zde se skrývá třaskavé napětí: mezi člověkem, který svěřenou hřivnu zakopal, aby o ni nepřišel, ale před pánovým soudem neobstál, a mezi marnotratníkem, který všechno probendil, ale nakonec se dočkal tatínkova přijetí. Výzva k pokání, k obrácení, k proměně, kterou najdeme u Jana Křtitele i u Pána Ježíše, je stále platná, neboť uvíznout v minulosti se dá nejen skrze nepřiznanou vinu, ale také skrze pýchu na svou zásluhu. Tak tolik asi k tomu „odjištění“ granátu Boží milosti a uschoptění ke změnám. A nakonec ještě slovo Pána Ježíše, které je mi osobně blízké, neboť mi je kdysi tatínek vybral jako biblický verš k biřmování a od té doby mne provází životem: „Hleďte především Boží království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno.“ (Mt 6,33) Není právě v tom zdroj radosti, o kterou nás nic a nikdo nepřipraví?

DĚKUJI, DANIELI, ZA ROZHOVOR.
TAKÉ DĚKUJI, ŠTĚPÁNE.

Manželé Kvasničkovi.

Semper reformanda – stále se obnovující

Teologickoporadní sbor naší diecéze, jehož úkolem je být poradním hlasem bratra biskupa Pavla, vydal drobný, ale důležitý materiál, který je nazvaný příznačně „**Sedm svící**“. Jde o rekapitulaci vnějších podmínek (pravidelné konání bohoslužeb a účast na nich, plnění povinností RS, duchovní péče, biblické atd.), které má náboženská obec splňovat, aby mohla být pomocně zařazena do kategorií **1) aktivní, 2) nadějná či 3) spící obec**. Jistě o tom uslyšíte nebo budete číst také jinde...

V souvislosti s tím je však třeba říci, že bychom si, kromě vnějších znaků živé náboženské obce, měli připomenout, hledat či nově pojmenovat duchovní principy, které stojí za samotnou existencí náboženské obce a znovu si položit základní otázky. Odpovědět na to, co tvoří kameny duchovní stezky křesťanských poutníků a pak zvláště těch, kteří se sdružují v Církvi československé husitské. Již stará Jednota bratrská pomocně rozřazovala duchovní principy, zvyky a tradice, které dodržovala, do třech základních kategorií – **věci podstatné, služebné a případné**.

Věci podstatné jsou ty, které jsou nezbytné ke spáse člověka ze strany Boha – **milost, obět Ježíše Krista, dary Ducha svatého**. Ze strany člověka je to **víra, naděje a láska**. Víra, jež poznává a přivlastňuje si Boží dobrodiní. Láska, která miluje a Boží lásku přijímá, snaží se činit dobro. Naděje, která pevně doufá, že když ve víře a lásce vytrváme, dojdeme života věčného.

Věci služebné, tedy to, co může ohrozit spasení a nemusí, jsou tři – **Slovo Boží, svátosti a jejich podoba, církev a její služebníci**. Poslední kategorií jsou věci případné. Tedy to, co se nevejde do předchozích kategorií. Například **liturgický oděv duchovních, forma zpěvů při bohoslužbách** či **samotný průběh bohoslužeb (liturgie)**.

Možná, že nemusíme s tímto rozdělením souhlasit, ale může nám to sloužit přinejmenším jako odrazový můstek v naší vlastní reflexi. Co je pro naše společenství podstatné a nosné, co služebné a co případné? Čím bychom se přednostně měli zabývat, o co usilovat? Jaké je specifické místo našeho společenství v dnešní společ-

nosti? V čem je naše jedinečnost, náš specifický dar, o který máme pečovat a kterým obohacujeme společenství obecné církve? A co v praxi znamená charakteristika, že jsme presbyterně – episkopální církev? Je to stále pravda? Důležitých otázek je jistě více.

Na mnoho z těchto otázek byste odpověděli hned, nad jinými byste se možná museli zastavit a zamyslet. Jsem však přesvědčený, že vzhledem k změněné situaci naší církve, ať ve vztahu ke státu, ke společnosti i ve vnímání jejích vlastních členů, je naší povinností si takovéto otázky klást stále znovu. Ve znaku naší teologické fakulty je vepsáno – **semper reformanda** – stále se obnovující, a to by mělo platit o celé církvi. Tedy o všech, kteří ji tvoří. O duchovních, učitelích, o všech sestřích a bratřích.

DAVID SMETANA
*farář v Červeném Kostelci
a ve Rtyni v Podkrkonoší*

Bůh je
naše útočiště
i síla

1. *Pro předního zpěváka, vysokým hlasem. Píseň synů Korachových.*
2. Bůh je naše útočiště i síla, pomoc v úzkostech stále přítomná.
3. Proto se nebudeme bát, i kdyby se země propadla a hory hroutily se do moře,
4. i kdyby řvaly jeho bouřlivé vlny a hory se bořily pod jeho náporem!
5. Je řeka, jejíž proud blaží město Boží, kde svatý přibyték má Nejvyšší.
6. Bůh je v tom městě, nic jím netřese, Bůh je ochrání už v ranním svítání!
7. Národy bouří se? Hrouť se říše? Na jeho povel se země rozplyne!
8. S námi je Hospodin zástupů, naším útočištěm je Bůh Jákobův!
9. Pojďte se podívat, co Hospodin umí, jak hrozné divy činí na zemi!
10. Ve všech koncích světa boje zastavuje, láme luky, seká kopí, vozy pálí plamenem.
11. Přestaňte! Vězte, že já jsem Bůh, svrchovaný jsem mezi národy, svrchovaný jsem na zemi!
12. S námi je Hospodin zástupů, naším útočištěm je Bůh Jákobův!

BIBLE 21

Básně o radosti

To máte tak – dostal jsem za úkol napsat něco o radosti, nějaké básně... nebo aspoň veršiky. Zrovna já! Ne že bych se neuměl radovat, to ano. Raduji se neustále – z Boží přítomnosti, ze zdravých dětí a tak dále. Ale tuhle radost jsem nemyslel. Šlo mi o takovou tu... jak to jen říct... Zaradovat se! Takové to okamžité intenzivní prožití, jako když dáte gól nebo jako když oproti vlastnímu očekávání uděláte státnice. Čistá intenzivní radost.

Církev se má radovat. Ale opravdu! Jen se ale opovažte při tom zasmát! No a v tomhle vidím rozpor. Znam krásné promodlené usměvavé tváře řádových sester, ale nejenom jich. To je jiná radost. Prospěšná, pomáhající a je potřeba se k ní dlouze propracovávat. Možná o ní bude psát někdo jiný. Já bych rád psal o tom, když někdo zvolá: „To mám ale radost!“

To jsem si ovšem pěkně naběhl, zvláště v dnešním čase. Lidé jsou často zdeptaní, bez elánu... a takové lidi doopravdy rozesmát a aspoň na chvíli je z jejich depky vytrhnout, to považují za velikou věc. V takových chvílích se totiž i někdy otevrou pro slyšení Božího slova. Nemyslím náboženské řeči, ale tu čistou energii, kterou se v církvích pořád marně snažíme uzamknout do slov a definic. Nebo jsou minimálně schopni trošku to zaslechnout. No dobře, je fajn, když jsou vůbec ochotni se o tom chvíli bavit, ale i to už je něco! Tak jak na to...

*Radujem se radostí,
než nás odsud vyhostí.*

Tak to vidíte, takhle to dopadá skoro vždycky. Člověk někam stoupá a na vrcholu přijde facka. Musíme na to jinak.

*Bůh si stvořil stvoření
k příjemnému dvoření.
Dvoříme se na dvoře,
v noře, nebo v oboře.*

Hm, tohle je spíš logopedická záležitost na úrovni prvního stupně ZŠ. Proč po mně nechtěli něco, co umím?! Radost... a vyhnout se patosu, který absolutně nesnáším.

*Hospodin vytvořil svět.
Hospodin vytvořil radost.*

*Člověk má smyslů prý pět.
Ten šestý však stojí za dost.*

*Schopnost se radovat,
schopnost se smát,
všem všechno darovat,
trochu i brát,*

*smát se, i vážnou tvář nasadit včas.
Nechtít sám bez šerpů pokořit hory,
nechtít jen sám sobě vyprávět fóry,
radostí, smíchem,
křikem i tichem
každého zahřát, když pocítí mráz.*

No vida, tohle už se skoro blíží zadání. Ale abych to pojistil, sáhnu ještě do starších věcí a přiberu na pomoc svého vzácného kolegu Václava Žďárského.

Vrabci
(V. Žďárský ze sbírky Boží ZOO)

*Na keři
vrabci se hašteří
Sluncem prohrátý vzduch
Jó vrabci
dobří chlapeci
I když se hašteří
mají se rádi
S vrabci je Bůh*

*Čimčarara
Oslava jara
Čimčarara čím čím čím
Veliký je Hospodin*

**Vystoupil jsem
na vysokou horu**
(V. Žďárský ze sbírky Houpačka)

*Vystoupil jsem na vysokou horu
v naději, že Boha uvidím
rozhlédl se*

*podíval se dolů
nic tam nezářilo
všude jenom bílo
všude kolem jenom bílý dým*

*Z toho dýmu promluvil hlas tichý
důvěrný hlas
jako lidský byl
Synu milý
odpouštím ti hříchy
A já tomu hlasu uvěřil*

Žalm druhý
(V. Pek ze sbírky Křehký balík)

Já: Z hlubin bezedných tě volám, Hospodine.

H: Proč voláš z bezedných hlubin?

Já: Ale, tak nějak jsem zakopl a už jsem letěl.

H: Aha, a jaký to tam je?

Já: Jak to říct... Takový hluboký a bezedný.

H: Neříkej, fakt? A co vlastně potřebuješ?

Já: Panovníku, vyslyš můj hlas!

H: Poslouchám. A dál?

Já: Dál...? Jo, aha. Potřebuju z hlubin ven.

H: No tak vylez.

Já: Sám?!

H: Jasně, jak jinak?

Já: To nejde!

H: Zkoušels to?

Já: Jistěže ne, když to nejde!

H: Tak to zkus.

Já: Aha, už lezu, jde to... Tak dík.

H: Ještě něco?

Já: Ne, dobrý... Hlahol Hospodinu celá země...!

H: Jen prosimtě žádný sentimentální básničky, je výrok Hospodinův.

A to by snad stačilo. Takže co na závěr? Hlavně radost. A pokud o ni někdy přicházíme, tak to není tím, že by zmizela. Je pořád blízko nás, jen v takovém směru a v takovém úhlu, kam se v tu chvíli nechceme nebo nezvládáme podívat.

VLADISLAV PEK
*farář v Novém Bydžově
a Chlumci nad Cidlinou*

Svátosti v radosti

Církev je tu proto, abychom v širším společenství mohli prožívat podporu své víry a vnímali, že patříme do zcela konkrétní „rodiny“, kam se smíme vracet a cítit se zde doma. Vědomí víry nás vede k poznání, že jsme Bohem obdarováni, a to je radost, která ze své podstaty potřebuje být s druhými sdílena. Naše obdarování je silou, jež dává životu smysl a cíl. Je tím, co dává nadhled i porozumění těm, kteří různě tápou a neví si rady. Evangelium – dobrá zpráva mění, posouvá náš život v dobrém všemu tíživému navzdory. Církev československá husitská, za těch víc jak sto let samostatného růstu na kmenu obecné církve Kristovy, prošla celou řadou proměn. Však také naším počátečním nastavením je, že jsme vždy velmi spjati s atmosférou doby a místa. Jsme do určité míry zranitelní v tom smyslu, že se neopíráme pouze o dobrou tradici, ale snažíme se být i liberální a stále hledající v odpovědích životu současného člověka. V nynější společnosti se projevuje odtažitost vůči církevnímu životu. Duch doby je tedy zcela odlišný od časů zakladatelů CČSH, kdy se do naší církve tlačily davy, stavěly se velké sbory a kdy ani církevní slovník nemusel být nijak vysvětlován.

Nebude tedy jisté na škodu, když se pokusíme připomenout, co naše církev mimo jiné stále člověku nabízí: V milosti Ducha svatého, věříme, že smíme v církvi zakoušet sedm „rozlišovaných dějů“, které nazýváme svátostmi: *křest, biřmování, večeři Páně, pokání, svátost manželství, útěchu nemocných, svěcení kněžstva.*

Církev předkládá všech sedm svátostí i v časech 21. století člověku ve společenství s Kristem. Svátosti jsou o stále platné radosti církve i jednotlivce. Proto chceme na stránkách Mostů, které se nesou v tématu tohoto roku RADOST 2021, krátce čtenářům přiblížit všechny svátosti. V tomto prvním čísle Mostů začínáme tou v církvi nejčastěji užívanou svátostí – večeří Páně.

PAVEL PECHANEC, BISKUP

O neobvyklých věcech trochu jinak

V jedné středověké legendě popisuje Jakub de Voragine ženu, která se posmívala kousku chleba na oltáři, neboť nevěřila, že může být skutečným tělem Kristovým. Sv. Řehoř však prostřednictvím modlitby dosáhl toho, že se náhle místo chleba objevil na oltáři skutečný prst. Ano, prst z masa a kostí. Tato ukázka z Voraginovy fascinující knihy *Legenda aurea* dokonale ilustruje, kam se dostala středověká nauka o možné proměně materiální věci ve skutečnost „svatou“.

Když jednoho dne pluje apoštol Petr na lodičce po Genezaretském jezeru se svým Pánem Ježíšem Kristem, přijde bouře. Učedníky zachvátí strach, ale Ježíš, který do té doby spal, vstane a pouhým gestem a slovem bouři utiší. Petra nenapadne nic jiného, než že poklekne před Kristem a řekne: „Pane odstup ode mne, neb já jsem člověk hříšný!“

Je to chování běžné? Ano, bývaly doby, kdy svato, svatost, svaté, posvátné (v tomto případě moc Kristova nad přírodním živlem) mělo takovou moc, že vzbuzovalo nejenom úctu, ale i hrůzu, bázeň před Hospodinem (v tomto případě před Kristem). Dotknout se svatého (hagios) znamenalo dostat se k Hospodinu takřkajíc face to face. A mohlo znamenat požehnaní, ale i smrt. Tím, co lidem v křesťanské tradici mělo „zpřítomnit“ svatého Boha, byly takzvané svátosti (sacramenta, mysteria). Jak je to tedy se svátostmi obecně a jak se díváme na jednu z hlavních, na svatou eucharistii večeři Páně?

Svátosti byly, jsou a budou

Když Ježíš sloužil Poslední večeři o židovských velikonočních svátcích (tzv. pesach) a loučil se se svými učedníky, dal jim pokyn, aby od té chvíle chléb a víno považovali za jeho tělo a krev. Muslimský filosof Averroes z toho později vyvodil, že křesťané jsou kanibalové, neb jedí svého „boha“. Kouzlo židovské pesachové večeře spočívá v tom, že hebrejský (aramejský) jazyk je schopen „zpřítomnit“ události minulosti tak, jako by se odehrávaly opět teď a tady. Když Kristus

říká, že učedníci už nebudou jíst „beránka“, tedy skopové, ale jeho „tělo“, označuje sebe sama za Mesiáše, neb ve Večeři Páně, „kdekoli se sejdou dva nebo tři“, bude vždy přítomen On (ačkoliv tu fyzicky již nebude). Narozený muž evangelia, pověšený na kříž, umírající za hříchy světa, zmrtvýchvstalý Pán.

Foto: Jarmila Šenková

Říká se, že čím více řečí umíš, tím více jsi člověkem. Platí to bezezbytku i v naší otázce. Večeři Páně (Eucharistii), tajemné setkání s Kristem v chlebu a vínu řešili křesťané intenzivně především od chvíle, kdy původní židokřesťanskou komunitu nahradili křesťané vzeší z kultury řecko-latinské. A použili k tomu jazyk řecký a latinský, jak jinak. A tito milí bratří milovali spekulace. Zejména filozofické a teologické. Už starý dobrý „pohanský“ Platón (a pokračoval v tom do jisté míry i jeho žák Aristotelés) rozdělil svět na viditelný, materiální, smysly uchopitelný a neviditelný, spirituální, nazíraný čistým rozumem (nebo intuicí, jste-li mystik). A s touto představou pracovali křesťanští teologové po staletí. Velký katolický myslitel třináctého století Tomáš Akvinský, kterému ležela v žaludku troufalá poznámka Averroova o křesťanských kanibalech, bezezbytku využil platonsko-aristoteléské představy světa viditelného a neviditelného a definoval nauku o transsubstanciaci. Při ní se na oltáři mění v chlebu a vínu to, co je skutečně „podstatné, neviditelné, smysly neuchopitelné“, co je samotným duchovním principem chleba a vína. Nazvěme to chlebovitost a vínovitost.

Malé zamyšlení o modlitbách, jak to cítím já...

Všechny chleby na celém světě mají společné to, že jsou chleby a nikoliv žirafami. Všechna vína světa mají společné to, že jsou víny a nikoliv naftou. A tak během přijímání jíme skutečný chléb (tedy hostii) a pijeme skutečné víno, ale samy podstaty živlů jsou jiné. Staly se „tělem a krví“ vzkříšeného Ježíše Krista.

Toto Tomášovo svérázné teologické vysvětlení proměny chleba a vína v tělo a krev Krista, napadli již někteří husité (zejména táboři), později jej zpochybnili velcí evropští reformátoři Martin Luther či Jean Calvin. A museli se s ním vypořádat i teologové Církve československé (husitské), která se zrodila z ducha tzv. katolického modernismu. Naším teologům se nakonec podařilo „nevylít vaničku i s dítětem“. Nezrušili Večeři Páně, neoznačili ji za pouhé kulturně-sociální setkávání u jídla (nic proti hostinám!), ale pokusili se zbavit učení o těle a krvi Páně magického rozměru. Naši kněží neměli činit nad věřícími jako prostředníci mezi Bohem a lidmi, neměli mít moc proměňovat živly chleba a vína v tělo a krev Páně a síla této svátosti měla vycházet z „moderního“ nazírání světa, založeného na setkávání Já a Ty.

Dovolte mi, abych na závěr velmi nesměle nastínil toto naše pojetí – Bůh není předmět, ale vše na světě předmětnou povahu má. To platí i o chlebu

a vínu. V nich se odráží různé dimenze lidského života i živé přírody. V chlebu je jaksi vnitřně, symbolicky přítomna lidská práce, dřina a odříkání člověka, který z půdy „dobývá chléb svůj vezdejší“. To se týká i vína, neboť být vinařem je tvrdá, celoroční řehole. Ale bez Boží milosti soustředěné do vody, slunce, zdravé půdy a vhodného povětří (podnebí) by byla lidská práce marná. A když se tyto základní plody lidského usilování, tedy chléb a víno, dostanou na stůl Páně, prostřednictvím víry věřícího lidu, ustavujícími slovy Ježíše Krista, která opakuje duchovní za stolem Páně, a především působením Ducha svatého, zpřítomňuje se v nich sám Ježíš Kristus.

Magie, šamanismus, čarodějnictví, směšná klauniáda divných lidí zvaných křesťané? Kdepak! Pouze úcta k tradici, ke slovu Ježíše Krista, víra v to, že slovo je tak mocná zbraň, že může měnit na první pohled všední, každodenní, banální skutečnost. Kdo je schopen prožít tuto sílu slova, může se dotknout i Slova, o němž mluví Janovo evangelium: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo bylo Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí.“

MARTIN CHADIMA,
farář v Přelouči

Modlitba Páně – ta je daná, základní, samozřejmá. Tu se modlím každé ráno a večer.

Ostatní moje modlitby cítím jako můj osobní intimní rozhovor s Hospodinem. Proto jsem si nikdy nedovedla představit, že bych mohla něco z mých „soukromých promluv“ zveřejnit... Když jsem však byla oslovena a požádána o tuto službu, pár dnů jsem přemýšlela a jednu svoji každodenní základní ranní modlitbu tedy zveřejňuji níže...

Večer zase děkuji za prožitý den a Boží pomoc, s níž jsem zvládla své denní povinnosti a úkoly, s prosbou o pomoc, pokud se mi nedařilo zvládnout vše tak, jak bych měla. Denně své modlitby přizpůsobuji tomu, co právě prožívám a cítím, za koho se modlím a přimlouvám, komu vyprošuji pomoc, ochranu, úlevu nebo posilu. To vše vkládám do této své „základní“ modlitby.

Moje modlitba:

Bože všemohoucí, děkuji Ti za všechno, co od Tebe a z Tvé Boží vůle pochází. Děkuji také za všechno, co z Tvé milosrdné Boží vůle prožívám a mohu prožívat. Děkuji za dnešní klidnou a pokojnou noc, děkuji za dar probuzení do nového dne. Za dar možnosti tento den z Tvé Boží vůle a pod Tvou ochranou a vedením prožít opět tak, abych vše, co učiním, činila jsem pouze v souladu s Tvou Boží vůlí. Neboť jen tak mohou být moje skutky dobré a bližním mým i mně samotné ku pomoci, užitku i radosti. K tomu mi, Bože, prosím dopomáhej dnes, tak jako tomu bylo i ve dnech předchozích. O to prosím nejen za sebe, ale také za své bližní, za něž se denně modlím a přimlouvám.

Bože všemohoucí, ochraňuj nás všechny od zlého a zůstávej s námi v dobrých i v těžkých chvílích tak jako doposud. A ulehčuj nám ve všem, na co naše chabé lidské síly bez Tvé Boží pomoci nestačí. Amen.

HELENA BROŽOVÁ,
členka NO v Žamberku

Domy smutku, domy radosti, „vykřičené domy“ – zkrátka domy života

Slyšeli jste někdy cinkat ticho? Takové to ticho, kdy není slyšet nic – žádné zvuky z ulice, vzdálené hlasy chodců, ani foukat vítr. Bývá vzácné. Normálně ho můžeme naléznout v hluboké noci, nad ránem, ještě než se rozední. Před tím, než spustí svůj zpěv ptáci. To vše je za normálních okolností, jenže dnes je to jinak.

V modlitebně Husova sboru v Dobrušce při bohoslužbě kolem stolu, leden 2019.

V našem sboru je takové ticho slyšet často. Někdy je neúnosné a musím poslat děti, aby ho trochu zaplašily, zahnal. Ono ale zase vyleze a v celém sboru se rozpíná. Někdy, když jsou děti pryč, tam pošlu aspoň psa, aby ho vyhnal. Nebo si sednu za varhany a neumělými tóny naplňuji prostor zvukem – mým spolupojovníkem proti zapomnění. Co když se na náš sbor zapomene, co když už jej nebude třeba?

Lidé budou chodit kolem, míjet ho, jako by tam nestál. Nikdo ho neuvidí a nebude jej mít spojený s příjemným nebo důležitým okamžikem v životě. Lidé budou myslet na své věci a uhánět dál... v našem případě k hřbitovu, který je hned vedle. Není dobré se na cestě ke hřbitovu trochu zastavit a nepospíchat? Tak náš sbor pravidelně naplňuji zvukem a hlukem, aby žil.

Naproti v ulici stojí dům. Malý domek s rozpadlými dřevěnými krovky a starými růžemi na předzahrádce. Bydlel v něm starý pán, a když se odstěhoval k dceři, dům umlkl. Večer se v něm nesvítilo, ve sněhu nebyly žádné stopy, rozpadal se. Začalo ho sžírat ticho a zapomnění. Pomalu, plíživě, ale s jistotou. Jenže! Jenže po nějakém čase, tak jak to bývá, se do něj nastěhovala mladá rodina s malými dětmi. Citlivě ho přestavěli a ten domek žije dál. Co žije! Přímo puká křikem a radostí. Ten samý dům, kterého se jiné děti ještě nedávno bály. V našem sboru se teď nic neděje. Nemůže. Ale vím, že hned jak to půjde, tak z něj všichni společně to cinkající ticho vyženeme. Nebo jinak... ať si tam to ticho je, patří tam – někdy je nám spolu i fajn, ale ať si nemyslí, že mu to tam patří. Stejně jako se na jaře vyhánějí pavouci, vymetají pavučiny a leští lavice, tak po této zimě budeme ještě vyhánět ticho. Letos je to dlouhá zima, trvá skoro už od října. Pár přestávek sice bylo, ale ticho jsme moc vyhánět nemohli. Zákaz zpěvu. Zákaz velkého shromažďování. Víím, spolu s Koheletem, že je čas sázet a sklízet, čas smát se a plakat. Je také čas spánku a čas probuzení. Už se na to moc těším. Na to jaro, kdy se všechny naše domy probudí a budou křičet, rvát se o své místo na slunci. Křičet tak moc, až ticho umlkle.

ERIKA OUBRECHTOVÁ,
farářka v Dobrušce

Do každého nového dne bychom měli vstupovat s klidem a důvěrou

Dnešní ráno nás přivítalo slunečními paprsky prosvítajícími mlžným oparem. Den se pomaloučku natahuje, a to v nás vzbuzuje radost, kterou tolik potřebujeme, abychom nepropadali chmurám. Možná některým z nás ale samotné slovo RADOST může připadat jako výsměch nejistotám, obavám a strachu. Jenže člověk se přece nemůže jen trápit, ale potřebuje ten paprsek radosti pocítit a uchopit ho pevně do svého života. Radost samotná přichází, když člověk dosáhne uspokojení z naplnění svého

cíle, představy nebo z něčeho, co ho mile překvapí. Radost je také krásnou vzpomínkou na osobu či prožitek. Radost je spojená s pocitem štěstí, a problém nastává, když se člověk najednou nemá na co těšit. A tak bychom měli do každého nového dne vstupovat s klidem a důvěrou a nehořekovat už napřed, co všechno špatného nás čeká. Nadarmo se neříká, že žádná kaše není tak horká, jak se uvaří. A každý problém, každá starost má svoje řešení. Není třeba se jimi dopředu trápit.

Den má 24 hodin, ne každý však dokáže tuto dobu smysluplně naplnit. Je důležité se nezabývat obavami, problémy nezveličovat a čas, který bychom strávili jejich řešením, naplnit pěknou chvilku. Nemyslet na špatné věci, ale umět též odpouštět a děkovat za všechno dobré a krásné. Radost má mnoho podob a rozjasňuje naše srdce i naše tváře, protože s radostí se snoubí i úsměv – a s úsměvem jde všechno líp.

ALENA FABIÁNOVÁ,
farářka v Jaroměři a Holohlavech

Když život má smysl a je krásný ve své rozmanitosti...

Mgr. Petr Wagner 1977,
externí moderátor Radia Wave, farář a vikář benešovského vikariátu.

Co Ti dělá radost?

Jsem právě v izolaci kvůli nakažení covidem, tak mi ubylo hodně věcí, co mi běžně radost nosí. Co zůstalo nebo dokonce přibylo? Předně oceňuji ten klid, dům je prázdný, zbytek rodiny jsem nechtěl ohrožovat, tak mě nechali na samotě a já jsem za to rád. Není mi naštěstí tak špatně, abych nemohl chodit sypat ptákům semínka do krmítka, takže mi pak dělá radost, že se na to místo slétá několik desítek ptáčků ze šesti různých druhů. Přes den se snažím číst, to mi taky dělá radost. A když se mi udělá trochu líp, pracuju se zvukem. Takže to vlastně vůbec není špatné, snad se nemoc nevyvine k horšímu.

Takže maličkosti, koníčky, zklidnění?

Během nemoci, která je takhle spojená se společenskou izolací, jako je u covidu, se všechno minimalizuje, takže jo, asi maličkosti. Ale na tom zmenšeném manévrovacím prostoru ty maličkosti nabývají na velikosti. Což je vlastně fajn.

Mgr. Tomáš Starý 1964,
ředitel Základní školy Habrmanova v České Třebové, předseda náboženské obce v České Třebové.

Co si představuješ pod pojmem radost?

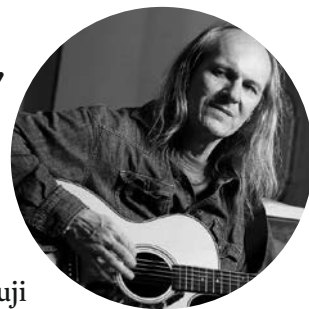
Letošní rok je rokem RADOSTI, tedy alespoň v naší Královéhradecké diecézi. Myslím ale, že by to tak mělo být v každé diecézi, v celé republice – vůbec na celém světě. Po roce prožitém s nezdolným covidem v zádech bychom to potřebovali. Ale i tak nepříjemná situace může přinést cosi radostného. A není toho úplně málo. Na jedné straně vidím jak děti, moji žáci, trpí nucenou distanční výukou, nedostatkem sociálních kontaktů, na druhou stranu vidím samostatnost, se kterou řeší problémy, jak se chovají dospěle. A to už nemluví o oboustranné touze po normální docházce do školy. Dlouho jsem také neviděl tolik dětí s rodiči či prarodiči při společném sáňkování na kdejakém okolním kopečku. Radost prožívám každou neděli, kterou mohu strávit ve společenství v našem sboru, člověk si toho jinak váží!

Jak se Ti daří radost rozdávat kolem sebe?

Nevím, jestli se mi daří rozdávat radost kolem tak, jak bych si

přál. To by posoudili jiní. Určitě ale mám to štěstí, že mne obklopují lidé, kteří mi radost přinášejí. Mám ten pocit už od dětství, že zcela nezaslouženě radost stále přijímám. Osobně si užívám takřka dva roky radostí s mým vnoučkem Toníčkem. Sobecky se nechám obdarovávat od ani ne dvouletého človička a zůstávám často v úžasu nad zázraky života. A aby toho nebylo málo, tak nejčerstvěji se raduji z očekávání narození dalšího vnuka či vnučky. No řekněte, nejsou toto veliké radosti? Tak tedy, jak se dočteme v Písmu – *Radujte se v Pánu!*

Dr. Ing. Ladislav Heryán,
Th.D. 1960, římskokatolický kněz, salesián, označován za „pastora undergroundu“.

Co si představuješ pod pojmem radost?

Pod pojmem radost si představuji vnitřní stav, plynoucí z vědomí toho, že jsem milován, že život má smysl a že je krásný ve své rozmanitosti.

Jak se Ti daří kolem sebe rozdávat radost?

Jak se mi daří rozdávat radost? Já si myslím, že ji moc nerozdávám. A upřímně řečeno, se o to ani nesnažím. Pro mne „rozdávat radost“ zní trochu jako taková (křesťanská) ideologie. Já bych řekl, že spíše s lidmi svůj život sdílím, a nakolik jsem toho schopen – snažím se lidi mít rád. Je-li s tím spojeno nějaké vyzařování radosti, to nevím, ale pokud bych se o to měl snažit, cítil bych se nesvobodný a nepřírozený.

Mgr. Radmila Stará 1964,
učitelka matematiky a chemie na II. stupni Základní školy Nádražní v České Třebové, členka náboženské obce v České Třebové.

Co si představuješ pod pojmem radost?

Radost? Dovolím si asi osobní zpověď. To je pro mě asi pocit, kdy je mi příjemno a milo. Třeba, když se můžu jen tak dívat na našeho Toníka (vnuk, 20 měsíců), jak si hraje, jak běhá, jak spinká, jaké dělá pokroky – co nového už zase umí. Když se po době (covid) můžeme zase sejít s dětmi u společného oběda. Když jdu ráno do práce a slunce začíná svítit mezi stromy a k tomu zpívají (spíše řvou) pěnkavky. Když je v lese klid a mír, a navíc ještě rostou houby. Když se ve světle pouliční lampy k zemi tiše snáší sníh. A určitě bych ve výčtu svých libých pocitů mohla pokračovat. Když si čtu, co jsem právě napsala – jsem šťastný člověk. Náš Pán mě má rád. Kéž by se tolika Boží milosti dostávalo všem.

Jak se Ti daří kolem sebe radost rozdávat?

Doufám, že se mi to daří dobře. Ale to sama posoudit nemůžu – to je otázka spíše pro ty kolem. A ti mi radost dávají. A mnohdy velikou, převelikou.

Mgr. Zdeněk Martiš 1956,
kazatel při náboženské obci
v Pardubicích.

Co si představujete pod pojmem radost, z čeho máte radost?

To nejradostnější na radosti je to, že nad ní nemáme moc – nemůžeme si ji vydupat ze země, ani vykřičet z nebe. Přichází i odchází jako dar. Pro mne jsou radosti drobné příhody všedního dne, obzvláště setkání se zvířaty a ptáky, jejichž „němé“ řeči se snažím porozumět. Ráno co ráno mě vítá zpěv kohouta, který bydlí za zahradou, a hned je můj den radostnější.

Čím se nyní zabýváte?

Před časem jsem – napůl vážně – přemýšlel o tom, čím bych chtěl být na věčnosti. Odpověď mi přišla sama: výzkumníkem poezie. A začal jsem s tím hned. Dlouhodobě se zamýšlím nad fonetickými skladbami – básněmi malíře Vojmíra Vokolka, které, čteny nahlas, vytvářejí přímo sakrální prostor. Pokouším se také uchopit a vnímat básnické dílo Jana Kameníka (viz úvaha o něm dále). Překvapilo mě, že básnička, skrývající se pod tímto mužským pseudonymem, přináležela – byť osobitým způsobem – k naší církvi. Bývala totiž řazena, mechanicky a nepřesně, mezi tzv. „katolické básničky“. Není to snad důkaz pro názor, že pravé umění dokáže překročit jakékoliv hradby? A nemá to být důvod k radosti?

RA
DOST
2021

Cesta za Henochem

Jedním z nejpodivuhodnějších českých básníků minulého století je Jan Kameník. Jeho poezie nemá jen rozměr obraznosti a objevování básnické řeči – je zároveň mystickým deníkem člověka dobývajícího se Bohu do dveří.

Největším překvapením pro čtenáře je zjištění, že za mužským pseudonymem se skrývá žena, osamělá básnička Ludmila Macešková. Narodila se roku 1898 v Liberci, později se s rodiči přestěhovala do Pardubic. Po maturitě byla přijata na Akademii výtvarných umění v Praze, kterou však nedokončila. Až do konce svého života zápasila o hmotnou existenci a pracovala jako kreslička a návrhářka stříhů.

Básnické dílo „Jana Kameníka“ přistupuje k tajemství slov jinak, než bývá zvykem. Na otázku „Odkud se slovo bere?“ povětšinou odpovídáme, že slova, ať už ta obyčejná, nebo vznesená, vytváříme sami, a pak je vzta-hujeme na tisíce události, bytosti a předměty. Ale to by znamenalo, že naše řeč je nástrojem. Pravda, někdy nástrojem citlivým a vyváženým, ale přesto ničím víc. Slovo tu je k použití. Ale je tu ještě jiné, odlišné pojetí slova, dnes už polozapomenuté: slovo vnímané jako „zárodek“, životaschopný znak – pobývá tu mezi námi, ale zároveň nás přesahuje. Původem i budoucím zráním. Takové slovo je vlastně

živou bytostí, ovšem jiného řádu, než je viditelný svět. Má moc léčit, osvobodovat, ale také má moc ovládat až k sebeoběti. Jako by slovo mělo ještě jiného nositele než toho, kdo si myslí, že ho vlastní.

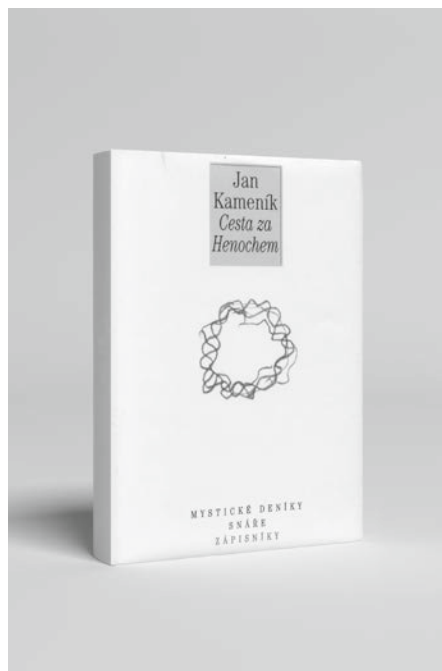
K takovému poznání je třeba učit se umění SKRYTOSTI. Není náhodou, že pro básníka se stal jakýmsi pravzorem biblický Henoch, o němž čteme: „A chodil Henoch stále s Bohem a nebyl více viděn; neb vzal ho Bůh.“ Jenomže k této Henochově dospělosti nedorůstáme snadno, zmitáme se mezi dvěma póly – touhou nalézt nezvratnou jistotu v mezilidských vztazích, případně utopiích a ideálech na straně jedné, nebo snahou vnořit se do rozjímavé samoty na straně druhé. Naše příběhy bývají tancem nerozhodnosti, a svého druhu nevěrnosti. O tom Jan Kameník ví. Proto svou vrcholnou sbírku nazval „Pubertální Henoch“ – sbírku básní a zároveň mystickou mapu svého setkávání s TAJEMSTVÍM, se zřídlem všeho živého.

Kameníkovou metaforou, přibližující CESTU poutníka, je vize nočního vlaku. Kdo z nás nezažil jízdu rychlíkem za setmění a nezahlédl při pohledu z okna vzdálená světla? Tušíme, že tam někde jsou domovy a bezpečí. „Co poloh, nálad, stavů, významů a smyslu má ten božský jízdní řád!“ – tak verši ilustruje duchovní zrcadlení básník – a dodává:

*„Zastavuje se To na stanici hraničné.
Na ten vrchol vyjdu s láskou pokaždé,
očekává mne tam náruč
nepředstavitelné vznešenosti.“*

Kdosi nás nese. Jsme nesení. Ne násilně, jen tehdy, když přijmeme pozvání. Musíme dobře zvážit, položit sebe sama na váhy, chceme-li se vydat na CESTU:

*„Bud' vůle Tvá už není rezignací
je-li gestem lásky;*

*ale nedělej to bez jistoty samým sebou
jen pak je síla hnací.
Předstíraná oddanost tě skáčí.“
(Mystické deníky)*

Poezie – a o to víc mystika – bývá někdy přijímána s rozpaky, nebo přímo odmítána jako hra pro ukrácení dlouhé chvíle, která se do dnešní doby racionální účelovosti nehodí, snad i překáží. O básních a duchovních textech Jana Kameníka to rozhodně neplatí. Právě v období, kdy byla svobodná tvorba pronásledována a nezávislé myšlení zahrnuto do podzemí, je skrytá, pečlivá práce se svojí niterností téměř jediným možným východiskem a rezistencí před útlakem. Erbovní báseň, která má povahu manifestu svobody Ducha, je nazvána „Vzpouza pokorných“. Je nám v ní připomenuto, že:

*„Praví pokorní, to věř,
mlčí pozorně a jdou a potmě tančí,
a přece vzpouza pokorných je nezadržitelná.
Kdo je vede?
Neviditelně ten Nejosamělejší
uprostřed.“*

Umění a sebepoznání nemá zapotřebí přímočarý boj proti něčemu a proti někomu, neboť v něm je obsaženo daleko víc – přemáhat stín v nás, osobní zlo.

Jan Kameník – básník – se několik let před svou smrtí odmlčel, aby se opět proměnil v zapomenutou, v ústraní dožívající ženu. Jan Kameník se proměnil v MLČENÍ a TICHŮ, aby tak porozuměl poslednímu SLOVU.

Jan Kameník – Ludmila Macešková umírá v Praze roku 1974.

**ZDENĚK MARTIŠ,
kazatel v Pardubicích**

Martin Chadima, T. G. Masaryk a náboženství

Nakladatelství Královéhradecké diecéze se postupně stává kmenovým nakladatelstvím naší církve vydávajícím publikace s rozhodujícím dopadem nejenom pro praktický život církve (například z pera Vladimíra Hrabý výklad liturgie a malá liturgika CČSH „Kristus vprostřed nás“), ale i pro sebereflexi církve.

V lednu tohoto roku vychází kniha Martina Chadimy věnovaná vztahu Tomáše Garrigue Masaryka k náboženství. Nejedná se o biografickou knihu ve smyslu pozitivní faktografie. Autor se věnuje provázání rozhodujících životních událostí angažovaného intelektuála, univerzitního profesora a prezidenta s jeho myšlenkovým světem, v němž nalézá rozhodující motivaci pro mnohé jeho činy. Zde potom pro mne spočívá jedno z těžišť knihy, které je nesmírně přínosné. Ukazuje Masarykův duchovní růst a jeho vývoj. Martin Chadima tak vykresluje Masaryka jako člověka především duchovních zápasů, dnes by se dalo říci – angažovaného intelektuála, který poctivě zvažuje a hodnotí své postoje.

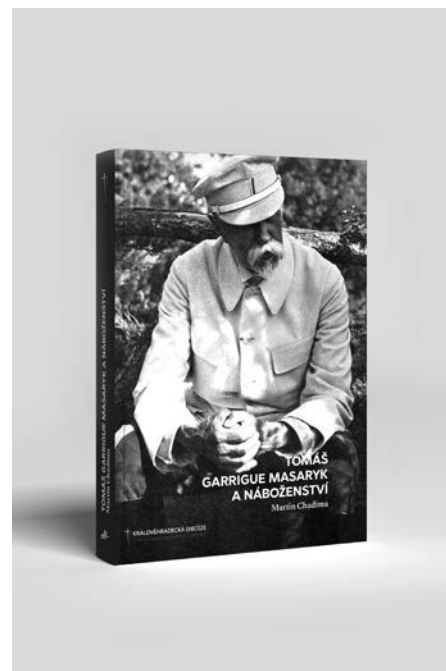
Na mnoha místech autor odkazuje podložené prameny na Masarykovy vnitřní boje a jeho dilemata, jež mají dopad i na jeho veřejné působení. Například odlišení instituce církve a náboženství, vztah náboženství a etiky. Zachovává i Masarykův humor i jeho ironickou stránku obrácenou vůči lidem, s nimiž polemizovat nešlo. Masarykův vnitřní svět, jeho náboženské směřování, obecné pojetí a chápání religiozity však v knize není ve vzduchoprázdnu. Publikace odkazuje na nejrůznější významné historické události, politické aféry a boje, v nichž Masaryk figuroval. Autor vše pečlivě zasazuje ponejprve do kontextu doby, do historické a politické situace. V žádném případě však z Masaryka v tomto ohledu nedělá pouhý produkt historického a společenského kontextu.

Martin Chadima v mnohém ukazuje, jak Masaryk jde svým myšlením a cítěním právě proti majoritnímu proudu své doby, předsudkům, necitelnosti a iracionalitě. Autor vřazuje Masaryka do kontextu myšlenkových proudů jeho doby, a to z hlediska pozitivního ovlivnění, dále pak nutností kritického

vyrovnání se kupříkladu s marxismem. Ústředním bodem je zde filosofie dějin, dále pojetí Masarykova pohledu na člověka. Také je zde nastíněno Masarykovo uvažování i v rámci proměn evropského myšlení, změněného vztahu mezi filosofií a vědou. V textu se dále Martin Chadima poctivě snaží přiblížit různé odstíny Masarykova chápání člověka, jeho svobody, vztahu k determinismu, následně jeho etické závěry a důrazy. Činí tak na konkrétních příkladech, zasahujících i do jeho života, také do manželství.

Celá kniha je nejenom bohatě doložená citacemi z Masarykova díla a knih jeho nejbližších přátel, ale je na znalosti Masarykova díla plně vystavěna. Český čtenář, ať odborník nebo laik, má v knize Martina Chadimy nejenom možnost poutavě se začíst, ale také čtivým způsobem se seznámit s uvažováním T.G.M. ohledně náboženství, ale i osvětlení důvodů mnohých jeho činů.

**JAN ROKYTA
farář v Pardubicích**

Co je nového...

Nový kalich s.r.o.

Na sklonku loňského roku byla založena společnost Nový kalich s.r.o., která je plně ve vlastnictví Královéhradecké diecéze ČČSH. Cílem společnosti je zajistit hospodářsko-finanční aktivity naší diecéze. Od 1. ledna převzala správu nad dvěma diecézními objekty (Ubytovna Lázeňská v Ústí nad Orlicí a Apartmány pod Sjezdovkou v Červené Vodě), také se bude starat o prodej publikací a další chystané aktivity. Chceme tím přehlednit vedlejší činnost diecéze, která naplňuje mzdový fond sloužící k zajištění platů duchovních.

21. ledna 2021 proběhlo první jednání se správci budov Davidem Štěpánkem a Alešem Tomanem, jednání se účastnil bratr biskup jako jeden z jednatelů a pověřený ředitel společnosti Jiří Kmoníček. Přítomní se shodli na nutnosti posláni s.r.o., od níž se očekává, že svými výnosy bude pokrývat alespoň 50% provozních nákladů chodu Královéhradecké diecéze (do roku 2043).

Milan Kuzica, autor reliéfu MJH

Na významné světové sochařské výstavě každoročně pořádané v Sydney, její organizátoři vzhledem k přijatým proticovidovým opatřením a jako „maják naděje pro budoucnost“ instalovali koncem roku k oceánu jediné dílo – 11 metrů vysokou sochu pražského umělce Milana Kuzici. Gratulujeme. Sochař, malíř, grafik a designér Milan Kuzica věnoval při příležitosti 90. výročí otevření Sboru kněze Ambrože v roce 2019 do hlavní lodi sboru plastiku Mistra Jana Husa z acrylu o velikosti 55 x 49 x 17 cm.

Webové stránky diecéze v novém

Královéhradecká diecéze ČČSH spustila 1. února 2021 nové webové stránky, které najdete na stejné adrese www.ccshhk.cz. Stránky jsou přehlednější, můžete zde najít více informací než doposud, např. informace o našich výstavách (texty na panelech, interaktivita, fotogalerie)... O stránky a výkazy se starají naši noví webmasteři – Nikol a Michal – kterým moc děkujeme a gratulujeme k čerstvě narozené dceři.

cesta kolem světa

Pozvánky pro dobu, kdy se opravdu „nic neděje“

Vzhledem k tomu, že současná doba (a teď v zimě i počasí) příliš nenahrává společenským událostem, rádi bychom Vám nabídli tipy na zajímavé internetové stránky. Náboženské obce běžně pořádají různé kulturní akce – ve sborech se konají koncerty, výstavy, přednášky či jiná vzdělávací a komunitní setkání... My o nich v Mostech následně pravidelně referujeme. Berte tedy tyto tipy jako malou náhradu za běžné příspěvky, o nichž doufáme, že Vás zaujmou.

Pokud rádi brouzdáte nejen ranní rosou, ale i prstem po mapách, zkuste zavítat na stránky <https://earth.google.com/web/> a prohlédnout si jakékoliv místo na naší planetě. Koloseum stejně jako brazilský prales či Teplické skály, vše se Vám nabízí jako na dlani. Zajímavé dokumenty o přírodě nebo o mnohém jiném můžete zhlédnout na internetové televizi, která patří pod magazín National Geographic. Naleznete ji na <https://www.natgeotv.com/cz>. Česká televize na svém webu <https://art.ceskatelevize.cz> nabízí záznamy zajímavých koncertů od klasické hudby až po alternativní počiny. Najdete tam také čtení básní nebo prohlídky výstav, které nyní musí být

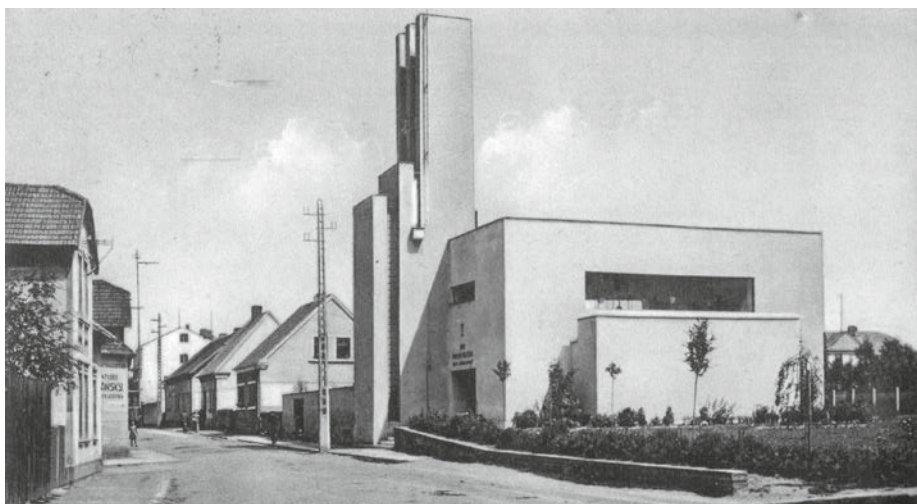
Vy jste solí země

A nezastavilo se úplně všechno... Některé sbory přenášely bohoslužby online na Facebooku, později 10% účastníků se prostřídalo na bohoslužbách ve dvou časech. Online se lidé viděli na biblických hodinách nebo děti při výuce náboženství, duchovní posílali emaily, vedli pastorační rozhovory díky mobilu nebo na prahu dveří. S bratrem biskupem Pavlem bylo možné si vyjít na pravidelnou duchovní procházku s modlitbami nebo se online účastnit křesťanské meditace.

zavřené (např. ukázka z výstavy Mikuláše Medka).

Na internetu někdy člověk tráví více času, než by chtěl, ale pokud se někdo z Vás nechystá do Londýna, kde by navštívil Národní muzeum reálně, může tak udělat z pohodlí svého domova v jakoukoliv denní či noční dobu. Stránky www.nhm.ac.uk jsou totiž velmi zdařilé a zvou na virtuální prohlídku nejen koster pravěkých zvířat. Ty, kteří mají rádi výtvarné umění, ale i ty, kteří si rádi hrají, bychom odkázali na <https://artsandculture.google.com>, kde se dá najít nepřeborné množství soch, obrazů a jiných uměleckých děl, ale také si je můžete složit ve formě puzzlí. Na této stránce se nachází i rozcestník pro další virtuální prohlídky nejznámějších galerií a muzeí celého světa. Za zmínku také stojí prohlídka hrobky faraona Ramesse VI. v egyptském Údolí králů <https://my.matterport.com/show/?m=NeiMEZag93&mls=1>. Na internetu se dá, jak jistě víte, trávit mnoho a mnoho hodin a stále je co objevovat. Někdy je to přínosné, někdy nikoliv. Mějme proto na paměti verše z 1 Kor 6,12: *‘Všechno je mi dovoleno’ – ano, ale ne všechno prospívá. ‘Všechno je mi dovoleno’ – ano, ale ničím se nedám zotročit.*

Sbor Prokopa Holého Velikého v Bakově nad Jizerou

Církev československá husitská v Bakově nad Jizerou byla založena 28. dubna 1920 z iniciativy místního katolického kaplana A. Blahouta. Ten již v roce 1919 konal v místním kostele sv. Bartoloměje vánoční bohoslužby dle Českého misálu. V listopadu 1920 se konala ustavující schůze rady starších a k trvalému užívání byl propůjčen kostel sv. Barbory. Již v prvním roce měla náboženská obec 1 468 členů. Bakovské tedy zprvu minul „boj o kostely“. V roce 1925 však bylo nařízeno vrátit kostel římskokatolické církvi. Bohoslužby se poté konaly v kreslírně měšťanské chlapecké školy, v letním období i pod širým nebem. V roce 1926 byl zakoupen pozemek v Husově ulici. Plány velkorysého konstruktivistického sboru vypracoval

Josef Studničný, žák architekta Gočára. Objekt vyniká svou jednoduchostí, kompoziční čistotou a geometrickou skladbou. Stavba s dominantní věží je uvnitř řešena jako moderní trojlodní bazilika ukončena kněžištěm, doplněna kolumbáriem a prostorným kůrem, v zadní části se nachází kancelář s archivem. Ke stavbě fary, jež byla v původním plánu zahrnuta, již nedošlo.

Slavnostní otevření nového kostela se konalo 25. října 1931 za přítomnosti II. patriarchy Církve československé husitské G. A. Procházky. Sbor dostal jméno husitského kněze a vojevůdce Prokopa Holého Velikého. Kromě pravidelných bohoslužeb a bohoslužebných setkání slouží sbor k pořádání koncertů, přednášek či výstav.

Znakem Církve československé husitské je Kristův kalich ve spojení s křížem. Kalich vyjadřuje Kristovu lásku obětující se na kříži za všechny.

Ježíš řekl: Pojdte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout. (Mt 11,28)

Milé sestry a milí bratři v Kristu,

koncem března L. P. 2021 proběhne v naší vlasti sčítání lidu. Budeme opět dotazováni i na své náboženské vyznání. Jelikož se jedná o nepovinný údaj, chci Vás vyzvat k tomu, abyste se přihlásili ke své církvi. Přeji Vám, abyste přes všechny nejistoty světa vnímali radost víry, a pokud je Vaším duchovním domovem naše církev, napsali i do příslušného dotazníku pouze její plný název:

Církev československá husitská

Krásné Velikonoce a Boží požehnání
kež Vás stále provází – Pán je s Vámi.

PAVEL PECHANEC
biskup Královéhradecké diecéze ČČSH

mosty

Královéhradecké diecéze
ČČSH

Čtvrtletník

1/2021

Ročník V

Registrace
MK ČR E 22824
ISSN 2570-5431

Vydává

Královéhradecká diecéze
Církve československé husitské,
Hradec Králové.

Číslo a den vydání:

1/1. 3. 2021

Kontaktní adresa

Královéhradecká diecéze ČČSH
Ambrožova 728/3
Hradec Králové 500 02
IČ: 62695720
dieceze.hradec@ccsh.cz
tel.: 608 404 746
<http://www.ccshhk.cz/>

Královéhradecká diecéze ČČSH

Redakční rada

Kateřina Havelková
Martin Chadima
Štěpán Klásek
Miroslava Mlýnková
Erika Oubrechtová
Pavel Pechanec
Jana Pechancová
Vladislav Pek
David Smetana
Aleš Toman

Odpovědná redaktorka

Jana Pechancová

Sazba & tisk

Tiskárna H.R.G. Litomyšl

Podpořeno z Fondu rozvoje
Královéhradecké diecéze ČČSH.

Radost 2021

Radujte se v Pánu vždycky,
znovu říkám, radujte se.
Vaše mírnost ať je známa všem lidem.
Pán je blízko.
Fp 4,4-5

Sestry a bratři v Kristu,

lidské oko snadno rozpoznává, zda je kolem světlo, či tma a podobně i naše duše rozlišuje podněty života – radost a žal. V uplynulých letech jsme si v naší církvi zvýrazňovali témata pro daný rok Víra, Naděje, Láska a pro čas L. P. 2021 je tímto tématem Radost.

Jsou to nesporně důležité otázky života, zda radost ze své víry, naděje a lásky cítíme. Zda radost chceme a umíme předávat. Světlo a tma duchovního života je naprosto přirozeným a viditelným stavem našeho vnímání. Proto je tak důležité, abychom žili z vědomí, že jsme Kristem povoláni k tomu, abychom nesli plody jeho Ducha. A jedním z tohoto dobrého ovoce je právě RADOST. Je to radost, co čerpá z životního poznání, že Pán je nám opravdu velmi blízko. Je s námi ve chvílích zcela obyčejných, a také i ve všech svízelných a těžkostech. Dokonce i v bolestech nejvyšších – On je s námi.

Přeji nám všem, moji milí, ať i letos žijeme z víry, naděje a lásky, ať světlem radosti nešetříme a třeba i všemu navzdory víme, že Pán je s námi...

Pavel Pechanec
biskup Královéhradecké diecéze
Církve československé husitské

Radovat se v tobě, Pane, smíme v každé chvíli. Tvá blízkost vede k radosti, jež přemáhá vše temné. Děkujeme za víru – poznáváme v ní víc než tento svět, co je spojen s bolestí a nejistotou. Děkujeme za milost, v níž dáváš růst radosti – dobrému ovoci tvého Ducha. Prosíme, posiluj nás, ať přinášíme dobrou úrodu pravé radosti a lásky. Prosíme za všechny, kteří trpí a neví si rady. Ty sám je povzbud' tam, kde my to neumíme. Prosíme, Pane, za bolavý svět, dej ať radost evangelia jej stále přesahuje. Amen